

Advies over natuurdoelanalyses Wierdense Veld en Engbertsdijksvenen
(provincie Overijssel)

Natuur in Wierdense Veld en Engbertsdijksvenen verslechtert; maak prioriteit van herstel hoogveen

UTRECHT, 12 oktober 2023 – De Ecologische Autoriteit heeft adviezen uitgebracht over de natuurdoelanalyses voor de Natura 2000-gebieden Wierdense Veld en Engbertsdijksvenen. Ondanks getroffen maatregelen verslechtert de natuur in deze gebieden, waardoor de natuurdoelen uit het zicht raken. Aanvullende maatregelen zijn nodig om de doelen te kunnen behalen, waarbij de nadruk ligt op herstel (en uitbreiding) van het voor deze gebieden kenmerkende hoogveen. In een generiek advies voor alle door de provincie Overijssel opgestelde natuurdoelanalyses gaat de Ecologische Autoriteit daarnaast in op terugkerende aandachtspunten.

De Ecologische Autoriteit is ingesteld door de minister voor Natuur en Stikstof en beoordeelt of de juiste informatie gebruikt wordt voor besluitvorming over beschermde natuur. Alle provincies moeten natuurdoelanalyses (NDA's) opstellen, waarin zij onderbouwen welke maatregelen zij nemen voor natuurherstel. Deze herstelmaatregelen worden later opgenomen in de provinciale gebiedsprogramma's.

Verslechtering hoogveen

De natuurdoelanalyses van de provincie Overijssel die nu zijn beoordeeld, gaan over de Natura 2000-gebieden Wierdense Veld en Engbertsdijksvenen. De hoogveenhabitats zijn het meest kenmerkend, maar verslechteren steeds verder. Uit de analyses blijkt dat beide gebieden te maken hebben met hydrologische problemen (zoals verdroging) en te veel stikstof. De Ecologische Autoriteit ziet dat er in de natuurdoelanalyses al veel maatregelen opgenomen zijn, maar dat een groot deel hiervan nog niet is uitgevoerd. Ondertussen zet verslechtering van het hoogveen door, wat gezien het van kracht zijnde verslechteringsverbod niet is toegestaan.

De Ecologische Autoriteit benadrukt daarom met klem de nog niet uitgevoerde maatregelen alsnog in gang te zetten. Daarnaast is het advies zo snel mogelijk te starten met uitwerking van maatregelen die buiten het gebied kunnen worden getroffen. Het gaat hier onder andere om hydrologische maatregelen, zoals verminderen ontwatering en beperken bemesting in aangrenzende percelen. Ook het fors terugdringen van de stikstofdepositie is essentieel. Verder valt te denken aan het vergroten van het areaal door verbindingen te realiseren met andere natuur. Hiermee worden de benodigde systeemcondities gecreëerd om het hoogveen te laten herstellen en op termijn uit te breiden.

Belangrijke informatie ontbreekt

De Ecologische Autoriteit heeft inmiddels acht adviezen uitgebracht aan de provincie Overijssel over haar natuurdoelanalyses. Hieruit komen opmerkingen en adviezen naar voren over de gebruikte systematiek, die voor alle tot nu toe beoordeelde natuurdoelanalyses van de provincie Overijssel van toepassing zijn. Zo wordt niet duidelijk hoe informatie uit de ecologische landschapsanalyse is gebruikt bij het bepalen van knelpunten, de oorzaken hiervan en formulering van maatregelen. Ook ontbreekt een toelichting op de effectiviteit van maatregelen en of hiermee de instandhoudingsdoelen worden behaald. Verder is onvoldoende inzichtelijk wat de consequenties zijn van het ontbreken van gegevens en is niet duidelijk

gemaakt hoe eventuele kennishiaten worden opgelost met specifieke gebiedskennis van bijvoorbeeld de betrokken beheerders.

De Ecologische Autoriteit mist ook voor Wierdense Veld en Engbertsdijkswen nog belangrijke natuurinformatie. Voor beide gebieden is meer en actueler inzicht nodig in het systeem: hoe werkt het daar wat betreft bodem, water en lucht, en in de wisselwerking met planten en dieren? Daarmee worden niet alleen de problemen duidelijk, maar ook de onderliggende oorzaken. Denk bijvoorbeeld aan waterwinning als oorzaak voor droogte. Deze systeemkennis is nodig om te weten aan welke knoppen gedraaid kan worden om de natuur weer gezond te maken. De Ecologische Autoriteit adviseert dit heel gericht verder uit te werken in een kennisprogramma voor deze gebieden.

Niet wachten met maatregelen

Samenvattend adviseert de Ecologische Autoriteit alle Overijsselse natuurdoelanalyses te verbeteren met aanvullende informatie en betere onderbouwing van knelpunten en benodigde maatregelen zodat goede besluiten genomen kunnen worden in het gebiedsprogramma. Tegelijk ligt er specifiek voor de gebieden Wierdense Veld en Engbertsdijkswen een opgave voor herstel van het hoogveen. Er mag niet gewacht worden met maatregelen tot alle kennis compleet is, gezien de voortschrijdende verslechtering. Veel van de knelpunten en oorzaken zijn duidelijk. De Ecologische Autoriteit adviseert om daar nu al tot actie over te gaan en de nodige maatregelen zo snel mogelijk uit te voeren.

Over de Ecologische Autoriteit

De Ecologische Autoriteit is een onafhankelijk adviesorgaan met als taak om te beoordelen of de juiste ecologische informatie gebruikt wordt bij de onderbouwing van plannen voor natuurherstel, zoals natuurdoelanalyses en gebiedsprogramma's. Elk advies van de Ecologische Autoriteit wordt opgesteld door een onafhankelijke werkgroep van deskundigen uit wetenschap en gebiedspraktijk. Kijk voor meer informatie op www.ecologischeautoriteit.nl